

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Центр заочної, дистанційної та вечірньої форм навчання
Кафедра германської філології

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Спеціальність 0.35 «Філологія»

*Система роботи з відеоматеріалами на факультативних заняттях
з іноземної мови*

Допущено до захисту «__» _____ 2020р.

Зав. каф. германської філології _____ канд. філол. наук, проф. Кобякова І.К

Виконала:
студентка групи ПРпн-61
Белка Ярослава Сергіївна

Науковий керівник:
к. філол. наук, доц.
Медвідь Олена Миколаївна

Суми 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕО У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	5
1.1 Місце відео у розвитку комунікативних компетенцій	5
1.2 Відео як засіб навчання.....	8
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА ПІДБОРУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕО НА ФАКУЛЬТАТИВНИХ ЗАНЯТТЯХ	13
2.1 Системи використання відео-матеріалів на факультативних заняттях..	13
2.2 Онлайн-ресурси з архівами відео, що розподілені в залежності від віку учнів.....	16
ВИСНОВКИ.....	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	24
ДОДАТОК А.....	28

ВСТУП

Стрімкий розвиток технологій сприяв їх поширенню у багатьох сферах повсякденного життя. Смартфон та інтернет стали невід'ємними атрибутами образу школярів, студентів та дорослих. Поширеним є дискурс на тему чи є використання новітніх технологій у процесі навчання та викладання доцільним та ефективним. Недостатнє дослідження цієї теми не дає відповіді на це питання однозначно, тим самим привертаючи все більше уваги. Поки критики переконані, що використання технологій лише зашкодить атмосфері у класі, відволікаючи увагу учнів від вчителя, прихильники вбачають у цьому потужний інструмент для збільшення орієнтації навчання на учня з забезпеченням доступу до невичерпного джерела автентичного навчального матеріалу.

Дослідженню питання про використання відео у процесі навчання іноземної мови були присвячені роботи таких зарубіжних і вітчизняних вчених, як : Smyrni P. [23], Davidson K. F. [11], Cruse E. [10], Bakla A. [8], Kay R. H. [15], М. В. Шевченко [24], Т. В. Коноваленко, Н. В. Денисенко [5] та ін.

Актуальність теми. При використанні відео у викладанні іноземних мов постає багато питань про те, як краще підібрати потрібний матеріал, де його знайти, як подати, чи відповідає він цілям уроку. Тому, виникає необхідність у описі та систематизації способів роботи з відео-матеріалами відповідно до віку та інтересів учнів; мети та теми уроку; навичок володіння мовою, що розвиваються.

Об'єктом дослідження є теорія навчання з допомогою інформаційних технологій.

Предметом дослідження є методика навчання іноземної мови за допомогою відео-матеріалів.

Метою дослідження є обґрунтування переваг використання відеоматеріалів у навчанні та вивчення систем організації ходу факультативного заняття з іноземної мови з допомогою відео.

Для вирішення поставленої мети потрібно вирішити такі завдання:

- 1) дослідити поточний стан питання використання відео у навчанні;
- 2) визначити шляхи впливу використання відеоматеріалів на розвиток комунікативних компетенцій;
- 3) виділити основні переваги використання відео;
- 4) розглянути системи роботи з відеоматеріалами;
- 5) визначити методи організації навчального процесу з використанням відео, вибір завдань та діяльностей до перегляду, під час, після, а також способи оцінювання засвоєння матеріалу;
- б) розробити план конспект факультативного заняття з вивчення іноземної мови з використанням відео.

Методологічна база дослідження передбачає залучення теоретичного аналізу (вивчення основних теоретичних понять, пов'язаних з факультативами та використанням відео); системного аналізу (добір фактичного матеріалу з використанням відео на заняттях); описового методу.

Наукова новизна дослідження полягає у аналізі основних переваг виділених систем роботи з відеоматеріалами на факультативних заняттях у залежності від віку учнів.

Практичне значення бакалаврської роботи полягає в апробації використання відеоматеріалів на факультативних заняттях, а також створенні конспекту уроку з англійської мови на базі перегляду та роботи з відео.

Структура роботи. Бакалаврська робота складається зі вступу, двох розділів, чотирьох підрозділів, висновків, одного додатку та списку використаних джерел. Обсяг роботи 30 сторінок з яких основний текст складає 24 сторінки. Робота містить 2 таблиці, що розміщені на одній сторінці. Список використаних джерел складається з 47 найменувань, серед яких 34 – іноземною мовою. Додаток розміщено на 3 сторінках.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕО У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

1.1 Місце відео у розвитку комунікативних компетенцій

Факультатив – курс, не обов'язковий для відвідування. Залежно від дидактичної мети факультативи поділяють на:

- 1) Теоретичні – поглиблюють та систематизують теоретичні знання з різних тем.
- 2) Практичні – формують навички пошуку інформації для розв'язання завдань та задач.
- 3) Комбіновані – поєднують обидва вищезгадані типи [2, с.401].

Дигіталізація світу відкрила безмежний простір для розширення та удосконалення діяльності викладання та навчання. Мережа Інтернет, персональний комп'ютер чи мобільний телефон надають доступ до невичерпного джерела навчальних матеріалів. Словники, підручники, касети, посібники та довідники - об'єкти навчального процесу, які довгий час тримали першість у забезпеченні доступу до знань. Інтернет зробив аудіо- та відео матеріали більш загальнодоступними [2, с.12]. Використання відео-джерел на факультативних заняттях може підняти ефективність сприймання нової інформації учнями.

Інтернет-джерела відносяться до технічних засобів навчання і сприяють ефективному розвитку компетенцій так як надають можливості, які не можуть подати традиційні нетехнічні засоби.

Розрізняють три типи власне предметних компетенцій:

- 1) *Мовні компетенції* передбачають знання мовних норм, понять, правил побудови мовних конструкцій, а отже знання граматики та запас лексики, достатній для набуття вміння правильно застосовувати мову у різних ситуаціях, які виникають під час людської діяльності.

2) *Мовленнєві компетенції* включають в себе навички письма, читання, аудіювання та говоріння. Також вона передбачає володіння не тільки мовними, але й позамовними засобами (мімікою, жестами), що виводить знання про мову на практичний рівень володіння.

3) *Комунікативні компетенції* – вміння спілкуватися, висловлювати думки під час взаємодії з оточуючими. *Комунікативна мовленнєва компетенція (КМК)* проявляється у сприйманні, продукції та інтеракції. Процес інтеракції потребує хоча б двох осіб, які взаємодіють усно чи писемно. Під час такої взаємодії чергуються рецепція (сприймання та розуміння інформації) та продукція (говоріння чи письмо).

До комунікативної компетенції, окрім мовленнєвої та мовної належать:

1) *Дискурсивна компетенція* це вміння будувати власні висловлювання в усній та писемній формі, після прочитання чи прослуховування інформації.

2) *Соціокультурна компетенція* це знання культури, традицій, звичаїв, етикету та норм поведінки країни, мова якої вивчається.

3) *Соціолінгвістична компетенція* це вміння обирати мовні засоби та форми у залежності від ситуації, статусу співбесідника та мети комунікації [4].

Набуття студентами компетенцій характеризує їх успішність навчання. Кожний учень різний за особливостями пам'яті, уподобаннями і тому потребує свого підходу до навчання. Важливим аспектом у заохоченні навчання є мотивація студентів. Мотивація студентів у вивченні мови може різнитися і включати такі аспекти, як: усвідомлення необхідності вивчення іноземної мови; потреба самовираження у певній діяльності; отримання задоволення від навчання; дружні відносини з вчителем та іншими учасниками процесу навчання; і потреба у здобутті нової інформації через читання книжок в оригіналі, слухання музики чи подкастів, перегляд відео, а також можливість використовувати ці здобуті знання у реальному житті [6].

Відеоматеріали можуть бути використані для покращення навчальних ресурсів, показуючи реальні сценарії життя, пояснюючи поняття, діючи як

тригери для обговорення та натхнення до навчання. Вони також надають засоби для залучення експертів, нових точок зору до досвіду навчання студентів та надихати на навчання [25].

Використання відео підходить для тематичного навчання, тобто такого в основі якого лежить визначена тема, така як «Навколишній світ» або «Свята у Британії». Тема може бути подана через текст, словник, керовану дискусію, аудіо- чи відеоматеріали, які використовуються для розвитку навичок аудіювання з подальшим залученням письмових завдань. Таким чином, використовувані матеріали зможуть охопити усі навички з теми [21].

Можна виділити чотири сфери застосування відео-матеріалів у навчанні іноземних мов:

- 1) Набуття вміння аудіювання.
- 2) Стимулювання говоріння.
- 3) Базис для розвитку писемних навичок. [7, с.177].

Відеоматеріали мають перевагу над аудіо у тому, що зображення на екрані візуалізує подану інформацію. Ця візуалізація допомагає краще зрозуміти що відбувається, про що говорять актори. Вона забезпечує навчання немовним засобам комунікації, показуючи поведінку, вирази обличчя та жести мовців. Також, відео краще розвиває соціокультурну та соціолінгвістичну компетенції завдяки можливості не тільки почути, але й побачити місце взаємодії, дії мовців, їх емоційний стан.

Використання відео, як засобу навчання цінне своєю інтерактивністю, а саме:

- 1) Доступністю. Можливість навчатися будь-де та будь-коли, маючи лише смартфон чи персональний комп'ютер з доступом до інтернету.
- 2) Наявністю вибору. За запитом у браузері можна знайти багато бібліотек відео-матеріалів з можливістю перегляду не тільки онлайн, але й офлайн після завантаження.
- 3) Контролем. Можливість зупинити, пропустити, чи повторити матеріал, поданий у відео.

Усі ці аспекти більш орієнтовані на учня та забезпечують незалежний режим навчання. Крім того, відео можна використовувати не тільки незалежно, але й інтегрувати його зі слайдами, супроводжуваним текстом, вбудованими тестами для самоперевірки та ін. [9, с.8].

Під час використання відео у навчанні потрібно правильно обрати час та тему, коли відео вписується у задачі уроку та обдумати важливість мотивації та зацікавлення студентів. Викладачу перед показом відео важливо переглянути його декілька разів, щоб уникнути сюрпризів під час перегляду в навчальній аудиторії. Відео, за можливості, краще завантажувати, що забезпечить доступність для майбутніх переглядів не в залежності від наявності підключення до інтернету. До загальних рекомендацій також відноситься виключення субтитрів хоча б під час першого перегляду, потім їх можна включити, щоб краще закріпити мову. Також, гарною практикою є надання учням вибору. Автономні учні, які навчаються через вказівки вчителя та з допомогою інших учнів, показують більший прогрес у навчанні. Рекомендується заохочувати учнів до самостійного вибору відеоматеріалів, особливо при роботі з підлітками та дорослими [26].

1.2 Відео як засіб навчання

Виділено топ-десять інноваційних застосувань відео у навчальному процесі з підвищенням рівня активності вивчаючих мову (десятка наведена у порядку підвищення):

- 1) Відеозаписи лекцій викладача, який говорить до аудиторії чи на камеру. Такі лекції доступні у позаурочний час будь-де та будь-коли. Обробка відео після запису зробить лекцію більш живою та допоможе уникнути помилок, та як може бути перезнята. Технології дозволяють легко орієнтуватися та шукати матеріал через відео, довгий запис може бути

розбитий на короткі послідовності відео для кращого сприйняття, які можуть також супроводжуватися презентацією. Хоча відеозаписи лекцій дещо пасивні, їх можна оснастити вбудованими запитаннями з відповідями для отримання миттєвого відгуку.

2) Використання готового відеоматеріалу. Його можна знайти, обрати та відредагувати на численних веб-сайтах. Такий підхід передбачає ретельний підбір матеріалу, який повністю відповідає задачам та меті уроку.

3) Анімаційні знімки екрану. Цей жанр навчального відео не передбачає живу зйомку, а є програмно згенерованим записом. Це комп'ютерно розроблені анімаційні зображення, що ілюструють матеріал та які супроводжуються звуковим рядом з поясненнями.

4) Інструктивні записи практичної діяльності. Передбачає показ на екрані процесів та етапів виконання конкретної діяльності. Відео може показувати експертів чи стажерів на практиці.

5) Інтерв'ю з експертом чи експертна презентація. Залучення експерта до навчання представляє іншу точку зору та метод викладення. Беручи до уваги фізичну локацію класу, не завжди можливо запросити експерта до аудиторії. На відміну, проведення онлайн інтерв'ю з записом події надає цінний матеріал для подальшого обговорення.

6) Відео блоги. У мережі інтернет поширені блоги різної тематики, записані носіями мови, які можуть бути використані у навчальних цілях. Також, учень чи викладач можуть вести власний блог з записом думок та дій. Введення відео-щоденнику іноземною мовою захоплюють вимову, інтонацію, настрій мовця. Ці записи можуть бути поширені серед студентів, з подальшим обговоренням та виправленням у класі.

7) Відеотематичні дослідження/ імітації. Відео підходить для ілюстрування потенційно небезпечних подій, такі як, наприклад, лабораторний експеримент. Відео може представляти випадок з реального життя або емоційний вплив.

8) Відеозйомка реальних подій. Записи подій, які не можна перенести в навчальну аудиторію розширюють знання учнів через спостереження та обговорення реального зовнішнього досвіду.

9) Розвиток навичок презентації та виступу. Ідея полягає у записі, перегляді та обговоренні виступу особи чи групи осіб. Така діяльність сприяє самостійному навчанню, підвищує мотивацію та впевненість студента у собі.

10) Створення студентами власного відео. Практичне застосування знань для створення власних здобутків є найефективнішим способом навчання. Такий підхід ставить студента у центр процесу навчання і робить його співтворцем знань. Не тільки результат, але й процес запису є важливим навчальним процесом. Через залучення навичок режисури, постановки, та зйомки запис відео більше підходить для груп, ніж для одного учня [9, с.12].

Процес перегляду відео в навчальній аудиторії може бути покращений за рахунок використання учнем власного смартфона та навушників. Це забезпечить автономність людини, яка навчається шляхом надання можливості самостійно вирішувати такі питання, як: коли поставити відео на паузу, коли перемотати, чи включати субтитри чи ні. Такий перегляд відрізняється більшою сфокусованістю та меншим рівнем відволікання, аніж перегляд на одному спільному екрані [17, с.17]. Ця практика називається *bring your own device (BYOD)* – тенденція, що виникла у ІТ-компаніях, за якою її співробітникам дозволено було виконувати роботу на власних девайсах. Це ідея згодом знайшла своє місце у викладанні. BYOD у навчанні означає, що учню дозволено приносити власний мобільний пристрій чи планшет для виконання завдань протягом уроку. На тему використання девайсів в освіті проводяться численні дискусії. Найбільшою проблемою є те, що дуже мало розроблено спеціальних програм, веб-сайтів для навчання, які б були доступні на мобільних пристроях [12]. Усі ці програми повинні відповідати плану та цілям навчання будь-то у школі чи вищих навчальних закладах. Розробка таких програм потребує коштів, спеціалістів для обслуговування та виправлення несправностей. Також, це вимагає додаткового навчання

викладачів. Допоки ці проблеми стосуються загального навчального процесу, то такі форми роботи, як факультативні заняття, можуть отримати ряд переваг від використання учнями власних мобільних пристроїв.

Для ефективного освоєння матеріалів з відео на заняттях потрібно брати до уваги принципи використання мультимедіа:

- 1) Принцип узгодженості – навчання проходить ефективніше тоді, коли виключено сторонні звуки чи зображення.
- 2) Принцип сигналізації – людина краще навчається коли головний матеріал акцентований (виділений).
- 3) Принцип просторової нероздільності – зображення та відповідні їм підписи чи пояснення повинні знаходитися на сторінці чи екрані поблизу один до одного.
- 4) Принцип часової нероздільності – відповідні зображення та пояснення до них повинні бути представлені одночасно, а не послідовно.
- 5) Принцип сегментації – людина краще навчається коли мультимедійний урок представлений частинами у відповідності до користувача, а не цілісно.
- 6) Принцип попередньої підготовки – мультимедійне навчання ефективніше у випадку, коли головні визначення та слова надані до уроку.
- 7) Принцип мультимедіа – слова підкріплені зображенням мають кращий ефект за використання лише слів.
- 8) Принцип персоналізації – краще використовувати розмовний стиль, аніж формальний.
- 9) Принцип голосу – для навчання краще використовувати аудіо записи з людським голосом, аніж машинним [19, с.267].

Сфера освіти також переймає використання нових технологій, що веде до змін у підходах до навчання та викладання. Через те, що електронні пристрої заповнюють майже всі сфери людської діяльності цифрова грамотність (*digital literacy (DL)*) стала важливою навичкою людини 21-го століття [18]. Успішний студент повинен володіти навичками пошуку,

створення та оцінки знайденої на просторах інтернету інформації. Тому, викладач несе відповідальність за те, який матеріал він надає студентам та якій цифровій грамотності навчає.

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА ПІДБОРУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕО НА ФАКУЛЬТАТИВНИХ ЗАНЯТТЯХ

2.1 Системи використання відео-матеріалів на факультативних заняттях

Вдалих вибір відео зацікавить учнів, а зацікавлені учні краще запам'ятовують інформацію та опит. Також, гарне відео забезпечує активне використання мови як стимул для обговорення, обміну думками, перевірки, уточнень та інших функцій. Відео може стати прикладом, чи моделлю для поведінки, ілюструвати не тільки новий матеріал, але й вид діяльності, чи завдання [16].

Використання *технічних засобів навчання (ТЗН)* сприяє успішності вивчення нового матеріалу. Для кращого засвоєння, *ТЗН* потрібно поєднувати зі словами викладача, а саме:

- надавати настанови перед переглядом;
- проводити пояснювальну бесіду після перегляду;
- чергувати фрагментарний перегляд відео з розповіддю чи поясненням;
- супроводжувати перегляд синхронними коментарями.

Використання відео може мати на меті актуалізацію опорних знань чи мотиваційно-пізнавальну діяльність. Не в залежності від мети тривалість перегляду відео не повинна перевищувати десяти хвилин через те, що показ матеріалів довших за цей час втрачає свої навчальні функції. Якщо необхідно показати довший фрагмент його потрібно розбити на частини, але обов'язково не більше трьох [3].

Аудіо-матеріали підкріплені зображенням надають учням багато нових знань у додаток до правил вимови, граматики та використання самої мови. Через міміку, жестикуляцію, пози та відстань між мовцями учні зможуть

отримати корисні знання про культуру спілкування у країні, мова якої вивчається. Будь то використання мови у повсякденній бесіді чи на бізнес-переговорах, дії мовців будуть відрізнятися від нації до нації. Також, не потрібно забувати про те, що учні в теперішній час звикли дивитися безліч фільмів, серіалів та відео вдома, тому асоціюють цей процес з відпочинком. Відповідно, перегляд повинен супроводжуватися завданнями на перевірку розуміння, щоб учні фокусувалися на перегляді та слуханні матеріалу. Хармер у своїй роботі [14] виділив декілька технік для перегляду відео:

- 1) Перегляд з перемотуванням відео уперед.
- 2) Перегляд без звуку.
- 3) Замороження кадру.
- 4) Перегляд половини.

У першому випадку викладач перемотує відео на швидкості уперед, у другому – відео включається без звуку. Потім учні роблять припущення щодо того, що казали актори на екрані. Під час замороження кадру, вчитель ставить відео на паузу. Такі перерви є гарною можливістю для обговорення побаченого, акцентування уваги. Іншим способом для пробудження уваги та цікавості є перегляд лише половини екрану. Викладач картонкою, або листками паперу закриває частину зображення. Це надає додатковий стимул для уважного перегляду з метою зрозуміти, що ж відбувається у прихованій частині.

Використання субтитрів під час перегляду також може різнитися. Перегляд з субтитрами мовою оригіналу допоможе студентам зрозуміти зміст переглянутого відео, так як вони завжди можуть звернутися до субтитрів, щоб прочитати частину тексту, яку вони не можуть розібрати на слух. Цілком ймовірно, що навіть знаючи усю лексику уроку, учні не зможуть розібрати її, вперше почувши у звичайній обстановці для розмови, як кафе, кінотеатр, вулиця та ін. Тому, включені субтитри підвищують впевненість студентів у своїх можливостях, так як багато студентів втрачають інтерес до перегляду відео у мові оригіналу, коли з'ясовують, що не можуть зрозуміти навіть прості

фрази. Краще всього проводити перший перегляд з виключеними субтитрами, а включати їх у наступний раз для закріплення використання мови.

Перегляд беззвучного відео з субтитрами рідною мовою відкриває інший вид діяльності, а саме тренування навичок перекладу та письма. Передивившись фрагмент, вчитель дає завдання на усний переклад (для одного або декількох студентів) або на писемний для всієї групи. Після представлення власних варіантів, можна перевірити та порівняти відповіді з оригіналом.

Використання відеоматеріалів є ефективним стимулом та джерелом інформації для розвитку монологічного мовлення. До рекомендованих форм роботи відносяться:

- висловлювання припущень щодо змісту фрагменту попередньо переглянутого без звуку;
- прогнозування сюжету наступного відео, основувшись на темі заняття та вступного слова викладача;
- опис місця та часу подій, а також зовнішності та вчинків головних дійових осіб переглянутого відео;
- переказ змісту визначених епізодів;
- коментування своїх думок та емоцій після перегляду;
- озвучування учнями дієвих осіб фрагменту відео;
- виклад сюжету від імені одного з головних персонажів [1].

У багатьох класах вчитель починає урок з декількох питань, щоб активізувати базові знання студентів та надати їм інформацію про те, що вони сьогодні будуть вчити. Тим паче, пробудження уваги учнів буває складним завданням так, як вони або намагаються не виділятися та сидіти тихо, або не розуміють про що йде мова. Тому, задання питань перед переглядом відео не є доцільною технікою для використання у класі. Перегляд відео без звуку або лише його половини робить навчання більш скерованим і надає матеріал, який

заохочує учнів передбачити про, що йшла мова, або про що буде інша половина відео [13].

Після перегляду настає час для обговорення та обміну думками, вчитель повинен скерувати бесіду, надаючи проблемні питання для того, щоб заохотити до бесіди учнів.

Усні відповіді чи обговорення писемних завдань, прочитаних текстів, переглянутих відео також можуть бути записані для подальшого перегляду, використанні у наступному занятті чи для аналізу та забезпечення зворотного зв'язку [17, с.17].

Отже, інтернет є невичерпним джерелом матеріалів для вивчення мови: пісень, аудіо-книг, подкастів, відеокліпів, відео. Усі ці матеріали допомагають учню покращувати вимову та накопичувати словарний запас. Записи носія мови надають автентичний матеріал для навчання, що сприяє ліквідуванню неточностей у вимові учня, виправленню його граматичних помилок та заохоченню самовдосконалення. Записи артикуляції під час розмови можуть бути використані для розвитку фонетичної точності, шляхом порівняння з правильними моделями з інтернету.

2.2 Онлайн-ресурси з архівами відео, що розподілені в залежності від віку учнів

Для виділення джерел корисних відеоматеріалів у мережі інтернет для вивчення англійської та німецької мов учнів поділено на три вікові категорії: діти, підлітки та дорослі.

Для учнів дошкільного та молодшого шкільного віку традиційним є подання римованого матеріалу у коротких віршах, піснях чи адаптованих історіях з використанням структур, що повторюються [20, с.22].

Для вивчення рідної мови дітей вчать спрощеною мовою, що полегшує їх здатність до навчання. На відміну, учні старшого віку мають перевагу від

знання і навичок з рідної мови, які можуть успішно вплинути на вивчення іноземної мови. [6]. Відео-архіви з поділом за віком для вивчення англійської (див. Табл. 1.1) та німецької (див. Табл. 1.2) представлені у таблицях.

Таблиця 2.1

Ресурси з відео-матеріалами за віком учнів для вивчення англійської

Джерело	Діти	Підлітки	Дорослі
1. English Singing	+		
2. T-Series Kids Hut	+		
3. Ling.online			+
4. VoiceTube		+	+
5. VOA		+	+
6. TED ed		+	
7. TED			+
8. engVid		+	+
9. British Council Learn English Teens		+	
10. Rachel's English		+	+
11. YouGlish		+	+

Таблиця 2.2

Ресурси з відео-матеріалами за віком учнів для вивчення німецької мови

Джерело	Діти	Підлітки	Дорослі
1. Sing mit mir – Kinderlieder	+		
2. Hallo Deutschschule	+	+	
3. Deutsche Welle		+	+
4. NDR		-	+
5. WDR Reisen		+	+
6. Easy German		+	+

Ресурс English Singsing [31] на каналі YouTube має безліч відеоматеріалів для навчання дітей англійської мови. Цікаві історії або римовані пісні під приємну жваву музику допоможуть заохотити дітей до повторення слів за казковими героями на екрані. Відео насичені повторюваною лексикою, тому дуже легко буде підібрати фрагмент на декілька хвилинок, щоб закріпити або подати нові слова. Також на каналі представлені пізнавальні ролики, які наприклад, навчають антонімам big-small, happy-upset та ін. Подібний ресурс Sing mit mir – Kinderlieder [38] містить багато дитячих пісень для вивчення німецької мови.

Ресурс T-Series Kids Hut [42], що також розміщений на каналі YouTube гарний тим, що містить відео з адаптованими дитячими казками. Звичайно, діти зацікавляться вже знайомими героями такими, як русалонька Аріель чи Мауглі, а знання змісту казок на рідній мові полегшать розуміння змісту відео англійською мовою.

У підлітковому віці, діти активно починають шукати інтереси, хобі та накопичують важливий досвід, який формує їх уподобання та переконання. Тому, викладач має відповідально підходити до підбору матеріалу, через те, що усі викладені думки несуть вплив на формування особистості. Використовуючи телефон для розваг та відпочинку, підлітки, що мають доступ до інтернету, але не мають контролю можуть знаходити у мережі неприйнятний контент. Тут знаходить своє місце цифрова грамотність, якій вчитель повинен навчити учнів.

YouTube канал Hallo Deutschschule [33] – мультиплікаційний, усі відео у ньому нарисовані за допомогою графіки в одній стилістиці. Але, він містить чимало відео, розділених за рівнем володіння мовою, граматичними темами чи відео з діалогами.

VoiceTube [44], напевно, найбільший архів відеоматеріалів. Він надає вибір з таких каналів, як «Educational Animations», «TOEIC», «IELTS», «TOEFL», «Kids», «Music» та інших. Також усі матеріали додатково можна відфільтрувати за рівнем володіння мовою від A1 до C2. Кожне відео

супроводжуване окремим вікном с текстом, де натискаючи на будь-яке речення можна почати відео з нього. Також після кожного відео надається словник з слів, використаних у відео, розподілений за рівнями.

Сайт VOA або Voice of America [43] у меню «Video» містить короткі 1-3 хвилинні ролики різної тематики, записані носіями мови. У English In A Minute за хвилину вчителі пояснюють фразові дієслова, ідеоми, вирази. English @ the Movies містить короткий фрагмент фільму з встроєним тестовим питанням, щодо значення виразу, використаного у відео. Learning English TV це хвилинна частина новини з телебачення, озвучена повільною, розбірливою мовою. Новини завжди стосуються повсякденності, тому можуть надавати стимул до дискусій. Подібно до попереднього розділу з відео, розділ News Words фокусують уваги на одне конкретне слово з новини та пояснюють його. Також, двохвилинні ролики з розділу Everyday Grammar TV допоможуть цікаво подати деякі аспекти використання мови.

Спілка вчителів engVid [32] розміщує у загальний доступ відео-уроки з бізнес-англійської, культурних порад, виразів, граматики, сленгу, письма, вимови та також матеріали для підготовки до ряду екзаменів таки, як IELTS, TOEFL, TOEIC.

British Council Learn English Teens [28] у відео-зоні містить матеріали з готовими завданнями. До перегляду відео пропонується вправа на з'єднання слів з їх значенням, а після перегляду вправа на виявлення правильної послідовності та групування слів. Завдання учні можуть виконувати або на персональному мобільному пристрої та відразу отримувати результат, або вчитель має змогу роздрукувати завдання та надати учням, як роздатковий матеріал.

Rachel's English — це ресурс для вдосконалення англійської вимови. На сайті є відео присвячені голосним, дифтонгам, приголосним, інтонації, наголосу слів та ритму речень. У деяких детальних відео на прикладі уривку тексту вчитель розповідає, які звуки не вимовляються і чому, і як покращити вимову, щоб звучати як носій. Також для покращення вимови, корисним буде

ресурс YouGlish [47]. На сайті, зробивши пошук за словом, результат видає ролик з YouTube, і починає відео з речення де, воно використане. Пояснюючи фонетику слова сайт дає інструкції для подальшого вдосконалення вимови, через запис та прослуховування власних аудіо чи відео.

Веб-сайт TedEd [41] надає багато можливостей для вчителів та їх учнів. Після реєстрації вчитель може знайти своїх учнів у мережі і кожного разу, коли студенти проходять урок, викладач зможе отримувати відповідний імейл на пошту. Самі відео оснащені субтитрами різними мовами. Після перегляду глядачам пропонується декілька видів завдань на перевірку розуміння змісту відео. Перший – питання з вибором правильної відповіді з наведених. У випадку вибору неправильної відповіді, надходить пропозиція для отримання підказки – відео автоматично почнеться з моменту, коли було проговорено відповідь. Другий – пара відкритих запитань щодо обговорення поданої теми. Третій вид діяльності пропонує учням зануритися у тему глибше і надає декілька інтернет-ресурсів з додатковими статтями та текстами. Також, до кожного відео прикріплений розділ з відкритою дискусією до якої можна за бажанням під'єднатися. Відео розкривають безліч тем від етики та здорового харчування до бізнесу та інформаційних технологій простою та зрозумілою але живою мовою. Тому, TedEd підходить не тільки для аудиторних факультативних занять, коли усі обговорення можна проводити усно та колективно, але й для домашньої самостійної роботи, бо надає можливості для оцінювання учнів навіть дистанційно.

Учні старшого віку, такі як студенти та дорослі, завдяки сформованим на попередніх етапах навичкам та переконанням, мають широкий вибір навчального матеріалу. Це той час, коли вони можуть переглядати відео будь-якого жанру, в оригіналі, без субтитрів та довшої тривалості, не втрачаючи фокусу та розуміючи цілі навчання.

Веб-сайт Ted [40] на відміну від TedEd містить відео на більш нагальні питання про те, що відбувається у світі, як досягти успіху у сфері своєї

діяльності, знайти мотивацію та інше. Через це він буде більш цікавим для молодих людей, які слідкують за останніми тенденціями та подіями.

Сайт Ling.online [35] є величезним архівом сучасних серіалів та фільмів усіх жанрів. Використовуючи фрагмент серіалу або фільму у навчанні можна пробудити інтерес до усього твору та вмотивувати студентів до перегляду усього відео вдома.

Напевно, найвідомішим ресурсом для вивчення німецької є Deutsche Welle [29] – найбільший збірник матеріалів як для новачків, так і для впевнених знавців мови. На сайті можна знайти і матеріал для підлітків, наприклад, відео про буденні події німецької музичної групи, так і для дорослих. WDR-Reisen [45] зможе допомогти найкраще познайомити учнів з Німеччиною. Носії мови записують свої подорожі до різноманітних міст та місць. Easy German [30]. Сайт NDR [36] також надає архів автентичних матеріалів.

Зроблена збірка з поділом учнів за віком не виключає можливості збору матеріалів з нижчих сусідніх рівнів. Підбір був розрахований на те, що людина, яка навчається, займалася іноземною мовою систематично з дошкільного віку в рамках загальної системи освіти. Тому, якщо підліток, чи дорослий починають вчити мову без початкових знань, вони можуть брати відео-матеріали з попередніх рівнів.

ВИСНОВКИ

Розвиток науки та техніки вплинув на усі сфери людської діяльності. Використання технічних засобів навчання змінило підходи до методик викладання іноземних мов. Показ відеоматеріалів на уроках та факультативних заняттях відкрив простір для застосування нових завдань та діяльностей.

Для дослідження поточного стану питання використання відео у навчанні було проаналізовано теоретичні наукові джерела з теми роботи. Аналіз надав матеріали для подальшого практичного використання. Було виділено основні переваги та правила використання відео для ефективного навчання.

У роботі розкрито переваги використання та місце відео у розвитку комунікативних компетенцій учнів. Було показано, що відео, завдяки поєднанню зображення та аудіо має змогу навчити багатьох важливих навичок, як знання розмовної культури у країні, мова якої вивчається. Відео вмотивовує студентів та є стимулом до монологічного, діалогічного мовлення, письма та інших активностей. Було надано практичні поради для вчителів з підбору та використання відео у навчанні.

Практична частина, яка включала визначення методів організації навчального процесу з використанням відео-матеріалів, розкрила системи та види діяльності при роботі з відео на занятті. Було охарактеризовано способи введення, подання та оцінки засвоєння матеріалу. Також, було розроблено план конспект факультативного заняття з вивчення іноземної мови з використанням відео, який готовий до застосування.

Отже, у ході виконання бакалаврської роботи було досягнуто головної мети та отримано результати, які можуть бути впроваджені у роботу на факультативних заняттях.

Я, Белка Ярослава Сергіївна, своїм підписом засвідчую, що моя бакалаврська робота *«Система роботи з відеоматеріалами на факультативних заняттях з іноземної мови»* виконана з дотриманням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. При написанні роботи я дотримувалася принципів академічної доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бігич О. Б. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка Навчальний посібник 2-ге видання, перероблене, доповнене / Н. П. Волкова. – Київ: Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Д., 2014. – 416 с.: с. 110-126.
4. Керекеші О.В. Методи та засоби підвищення мовленнєвих компетенцій з іноземної мови в практичній діяльності майбутніх економістів: колект. наук. монографія; [за заг. ред. О.В. Керекеші]. – М.: Вид. «Атлант ВОИ СОИУ», 2017. - 147 стор.
5. Коноваленко Т. В. Підготовка майбутніх фахівців-філологів до використання сучасних освітніх технологій у професійній діяльності: колективна монографія / укл. Т. В. Коноваленко, Н. В. Денисенко, Г. В. Матюха та ін. – Мелітополь: МДПУ ім. Богдана Хмельницького, 2017. – 208 с.
6. Панова Л. С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова., С. І. Потапенко, Г. С. Чекаль, О. А. Палій, Н. М. Жилко, О. І. Близнюк, С. І. Шевченко, М. М. Сидоренко, С. П. Литвиненко, Т. М. Тимченко – Київ: Академія, 2010.
7. Тарнопольський О.Б. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник / О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. – 256 с.
8. Bakla A. Interactive Videos in Foreign Language Instruction: A New Gadget in Your Toolbox / Bakla Arif – Mersin, 2017. – 14 с.

9. Bijnens M. Handbook on Digital Video and Audio in Education - Creating and using audio and video material for educational purposes / M.Bijnens, M. Vanbuel, S. Verstegen, C. Young., 2006. – 114 c.
10. Cruse E. Using Educational Video in the Classroom: Theory, Research and Practice / Cruse Emily, 2006. – 24 c.
11. Davidson K. F. The Effects of Using Video Advance Organizers on Listening Performance and the Learning of Culture in the Elementary Foreign Language Classroom : дис. докт. філос. наук / Davidson Kelly Frances, 2009. – 24 c.
12. Emery S. Factors for Consideration when Developing a Bring Your Own Device (BYOD) Strategy in Higher Education / Emery Scott – Eugene, 2012. – 111 c.
13. Hadijah S. Teaching by using video: ways to make it more meaningful in EFL classrooms / Hadijah Sitti, 2016. – 10 c.
14. Harmer J. The Practice of English Language Teaching / Jeremy Harmer., 2007. – 448 c.
15. Kay R. H. Exploring the use of video podcasts in education: A comprehensive review of the literature / Kay Robin H., 2012. – 12 c.
16. Keddie, J. (2014). Bringing online video into the classroom. Oxford: Oxford University Press.
17. Kukulska-Hulme A. Mobile pedagogy for English language teaching: a guide for teachers / A. Kukulska-Hulme, L. Norris, Jim Donohue. – London: British Council, 2015. – 42 c.
18. Martin A. DigEuLit – a European Framework for Digital Literacy: a Progress Report / Martin Allan – Glasgow, 2005.
19. Mayer E. Richard Adapted from Multimedia Learning: Second Edition (pp. 267-268), by R. E. Mayer, 2009, New York, NY: Cambridge University Press. Copyright 2009 by Richard E. Mayer.
20. Motteram G. Innovations in learning technologies for English language teaching / Gary Motteram. – London: British Council, 2013. – 197 c.

21. Richards C. J. Approaches and Methods in Language Teaching / Jack Richards C., 2001. – 270 с.
22. Saville-Troike M. Introducing Second Language Acquisition / Muriel Saville-Troike. – Cambridge: Cambridge University Press, 2012. – 218 с.
23. Smyrni P. Evaluating the impact of video-based versus traditional lectures on student learning : дис. докт. / Smyrni Panagiota, 2010.
24. Shevchenko M. V. The role of authentic videos in teaching english at technical universities / Shevchenko Maria V. – Kyiv, 2015. – 5 с.
25. Using audio and video for educational purposes – Deakin University, 2014. – 45 с.
26. Video as a learning resource, 2013. – 23 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

27. Возна М. О. Англійська мова 4 курс / [М. О. Возна, А. Гапонів, Н. М. Антонюк та ін.]. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 440 с.
28. British council Learn English Teens [Electronic resource] – Mode of access: <https://learnenglishteens.britishcouncil.org/>
29. Deutsche Welle [Electronic resource] – Mode of access: <https://www.dw.com/>
30. Easy German [Electronic resource] – Mode of access: <https://www.youtube.com/channel/UCbxb2fqe9oNnglAoYqsYOtQ>
31. English Singing [Electronic resource] – Mode of access: <https://www.youtube.com/channel/UCGwA4GjY4nGMIYvaJiA0EGA>
32. EngVid [Electronic resource] – Mode of access: <https://www.engvid.com/>
33. Hallo Deutschschule [Electronic resource] – Mode of access: <https://www.youtube.com/channel/UC5ZnpdkQlit8TWhGVDiDnQQ>
34. How to stop fake news on social media [Electronic resource] – Mode of access: <https://www.voicetube.com/videos/82278#>

35. Ling.online [Electronic resource] – Mode of access:
<https://ling.online/en/video/serials/>
36. NDR [Electronic resource] – Mode of access:
<https://www.ardmediathek.de/ndr/>
37. Rachel's English [Electronic resource] – Mode of access:
<https://rachelsenglish.com/video-categories/>
38. Sing mit mir – Kinderlieder [Electronic resource] – Mode of access:
<https://www.youtube.com/channel/UCooPit08nD5lkSjgc5Gjxqw>
39. Social media revolution [Electronic resource] – Mode of access:
<https://learnenglishteens.britishcouncil.org/uk-now/video-uk/social-media-revolution>
40. Ted [Electronic resource] – Mode of access: <https://www.ted.com/>
41. TedEd [Electronic resource] – Mode of access: <https://ed.ted.com>
42. T-Series Kids Hut [Electronic resource] – Mode of access:
<https://www.youtube.com/watch?v=NBNEcpSjbQc&list=PLhuEelKSHsFklcpWaHPU33rd5IaUwj4I1&index=68&t=0s>
43. VOA Voice of America [Electronic resource] – Mode of access:
<https://learningenglish.voanews.com/p/5631.html>
44. VoiceTube [Electronic resource] – Mode of access:
<https://www.voicetube.com/>
45. WDR-Reisen [Electronic resource] – Mode of access:
<https://www.youtube.com/channel/UC2kuG2O3pr60xmclc2c6b4g>
46. Yabla [Electronic resource] – Mode of access:
<https://german.yabla.com/lessons.php>
47. YouGlish [Electronic resource] – Mode of access: <https://youglish.com/>

ДОДАТОК А

Конспект уроку англійської мови

Тема уроку: “Mass media” (Засоби масової інформації) [27].

Тип уроку: Факультативне заняття для студентів четвертого курсу спеціальності «Філологія».

Особливості проведення уроку: Проведення уроку відбувається за допомогою використання комп'ютера чи ноутбука та спеціального програмного забезпечення (наприклад: “Skype Software”) для дистанційного спілкування.

Тривалість уроку: 60 хв. (1 год)

План, хід уроку

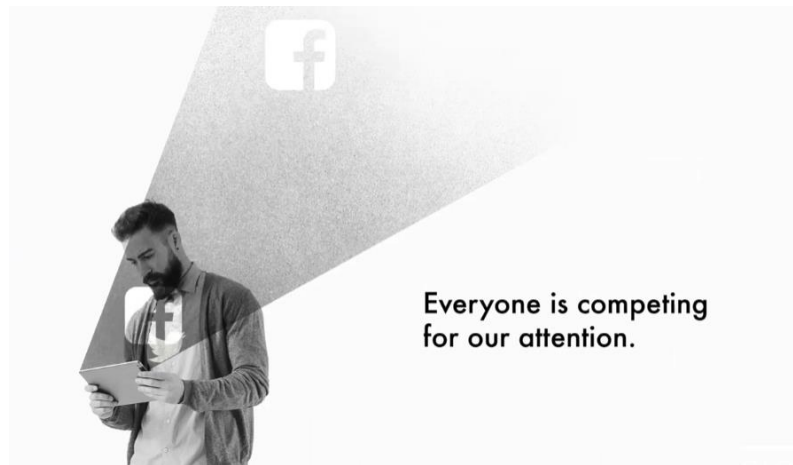
1. New vocabulary

Task 1. Matching words with definition and explaining choice.

1. Acquisition – an asset or object bought or obtained, typically by a library or museum.
2. Bias – prejudice in favor of or against one thing, person, or group compared with another, usually in a that is considered to be unfair.
3. Thrive – (of a child, animal, or plant) grow or develop well or vigorously.
4. Fake – a thing that is not genuine, a forgery or sham.
5. Persuasive – good at persuading someone to do or believe something through reasoning or the use of temptation.
6. Exploitation – the action or fact of treating someone unfairly in order to benefit from their work.

2. Video & Discussion

Task 1. Watching of the minute and a half of the video.

Picture 1. Video frame [37]

Task 2. Sharing thoughts: “How IT technologies and usage of smart phones changed the mass media? How government treat fake news? How we personally can prevent spreading of fake news?”.

Task 3. Watching the rest of the video and discussing questions above with newly gained knowledge.

Task 4. Change words to match the grammar and fill the gaps.

Sustain, reveal, entrust, legitimize, tackle, filter, bombarde, thrive, combat.

1. None of us want to be _____with information overload.
2. Platform companies have done a really good job of _____all that stuff and serving up customized results based on our individual preferences.
3. So fake news and clickbait content _____in this environment.
4. The issue is that democracy, at its core, requires informed citizens to _
_____collective governance.
5. We need to _____this issue in three key areas.
6. We must _____fake news and misinformation with digital literacy programs, civic journalism, better research and radical ad transparency, to _
_____how the system works.

7. Governments are _____ with protecting the public against the exploitation of concentrated market power, especially in information markets that _____ our democracy.

1. Homework

Task 1. Do the preparation task.

Task 2. Watch the video.

Picture 2. Video frame [39]

Task 3. Do the “Check your understanding” tasks.

Task 4. Read transcript and pay attention to unknown words.

Task 5. Record brief video answer for question “Would you like to be involved in making a show? What kind of program would you make? What would your role be?”. During the task check your pronunciation with YouGlish resource.